

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva sentinței Judecătoriei Hâncești din 04 decembrie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2018, declarat de avocatul Serghei Postica, în numele inculpatului

Russu Ion XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>01.09.2014 – 04.12.2017,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>26.01.2018 – 13.09.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>07.06.2019 – 17.07.2019.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Hâncești din 04 decembrie 2017, Russu Ion a fost condamnat în baza art. 175 Cod penal la 3 ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 3 ani.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părților vătămate XXXXXX și XXXXXX a prejudiciului moral în mărime a câte 10.000 lei, pentru fiecare.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că la 25 mai 2014, între orele 18.00-19.00, inculpatul Russu I., având scopul săvârșirii unor acțiuni perverse față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani, constând în exhibare, atingeri indecente, aflându-se în scara nr. 1 a blocului din XXXXXX X, XXXXXX, sub pretextul căutării unei chei pierdute, le-a cerut, pe rând, minorelor XXXXXX, a.n. XXXX și XXXXXX, a.n. XXXX, să se dezbrace de șorți și lenjeria intimă, dezgolindu-și, astfel, organele genitale, privindu-le, după care, le-a apucat de fese, întorcându-le cu spatele, apoi cu fața la el, de câteva ori, ulterior, spunându-le să plece. În rezultat, părților vătămate minore XXXXXX și XXXXXX le-au fost cauzate suferințe psihice.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina, însă vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii incriminate a fost dovedită pe deplin prin probele administrate, inclusiv declarațiile părților vătămate minore, ale reprezentanților legali ai părților vătămate, ale martorilor și materialele dosarului.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 175 Cod penal, ca acțiuni perverse săvârșite față de persoana despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani, constând în exhibare și atingeri indecente.

3. Procurorul în Procuratura raionului Ialoveni, Ludmila Railean, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat la 3 ani închisoare, cu executare, cu încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 1988 lei.

Apelanta a invocat că instanța de fond nu a evaluat fapta incriminată inculpatului în raport cu împrejurările cauzei și a ignorat gravitatea infracțiunii, precum și criteriile generale de individualizare a pedepsei, stabilindu-i acestuia o pedeapsă ilegală și vădit prea blândă, prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

3.1. A declarat apel și avocatul Serghei Postica, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a indicat că părțile vătămate minore nu au fost audiate conform exigențelor legale, și anume, în condiții speciale, de către ofițerul de urmărire penală care a instrumentat cauza în cadrul inspectoratului de poliție.

Declarațiile părților vătămate minore date în ședința de judecată sunt nule or, conform prevederilor legale, în instanța de judecată se vizionează și se audiază declarațiile date în condiții speciale.

Totodată, a specificat că în instanța de apel nu va acorda servicii juridice inculpatului, deoarece *nu a fost încheiat un contract de asistență juridică în acest sens.*

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2018, pronunțată integral la 11.10.2018, apelul avocatului a fost respins ca nefondat.

Apelul procurorului a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

A fost exclusă aplicarea față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal

Russu Ion, fiind considerat condamnat în baza art. 175 Cod penal la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere, cu includerea perioadei aflării în arest preventiv de la 15.05.2015 până la 14.07.2015.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că, prin încheierea din 12.06.2018, inculpatul a fost anunțat în căutare, fiind pornit de dosar de căutare și întreprinse măsuri în scopul stabilirii locului aflării și reținerii lui.

Or, fiind stabilit că inculpatul se eschivează de la prezentarea în ședința de judecată, potrivit art. 321 alin. (2) pct. 1), (6) Cod de procedură penală, cauza urmează a fi judecată în absența acestuia.

Urmărirea penală și judecarea cauzei în instanța de fond s-a desfășurat în strictă conformitate cu procedura legală, nefiind stabilite încălcări ce atrag nulitatea probelor administrate și a actelor procedurale efectuate.

Astfel, sentința cuprinde elementele definitorii condamnării, prevăzute la art. 394 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, cu descrierea faptei criminale considerată ca fiind dovedită, formei și gradului de vinovăție a inculpatului, motivelor și consecințelor infracțiunii săvârșite, probelor pe care se întemeiază soluția instanței de fond și motivelor pentru care sunt respinse argumentele apărării.

În același timp, instanța de fond nu și-a motivat soluția de suspendare condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului, iar partea descriptivă a sentinței nu cuprinde considerente temeinice și legale privind aplicarea art. 90 Cod penal.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că inculpatul nu are antecedente penale, dar a comis o infracțiune gravă, îndreptată împotriva a două persoane minore, s-a eschivat de la prezentarea în instanța de apel, nefiind constatate circumstanțe ce ar justifica suspendarea condiționată a pedepsei cu închisoare, precum și lipsind temeieri de aplicare a prevederilor art. 79 Cod penal.

Pe lângă aceasta, cererea acuzării privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului este nefondată or, în conținutul cererii nu este indicat expres din ce sunt formate aceste cheltuieli, precum și normele procesual penale pe care se întemeiază cererea, fapt ce contravine art. 405 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală.

5. La 28 mai 2019, avocatul Serghei Postica a declarat recurs ordinar, în care solicită repunerea în termen a recursului, casarea hotărârilor adoptate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că instanța de judecată nu putea să pună la baza sentinței declarațiile părților vătămate, acestea fiind nule de drept.

Mai mult, se atestă existența contradicțiilor între declarațiile părților vătămate date în cadrul urmăririi penale și cele date în instanța de judecată.

Totodată, instanțele de fond și de apel, dispunând examinarea cauzei în conformitate cu prevederile art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, în lipsa inculpatului, nu a dispus de probe care să dovedească că acesta a renunțat expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și că se sustrage de la urmărirea penală și de la judecată, iar acuzarea nu a probat întreprinderea tuturor măsurilor necesare cu privire la citarea legală a acestuia.

În drept, recursul este fondat pe *art. 420-436 CPP RM.*

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3) și (5) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat decizia motivată la 11 octombrie 2018, în lipsa inculpatului, fiind prezent avocatului Ion Popescu, la aceeași dată, ultimului fiindu-i înmănată copia deciziei motivate, iar părților care nu s-au prezentat în ședința de judecată le-a fost expediată copia deciziei (*vol. II f.d. 201-202, 217, 218*).

Deci, hotărârea atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 11 octombrie 2018, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 12 noiembrie 2018.

Totodată, potrivit ștampilei de pe plic, respectivul recurs ordinar a fost depus la oficiul poștal la 27 mai 2019 și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție pe 28 septembrie 2018, adică peste termenul prevăzut de lege (*vol. II, f.d. 221, 235, pct. 5. din decizie*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Rezultă, că este lipsită de orice suport legal și cerința recurentului privind repunerea în termen a recursului declarat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce este depus peste termen, recursul ordinar de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Serghei Postica, împotriva sentinței Judecătoriei Hâncești din 04 decembrie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2018, în privința inculpatului Russu Ion XXXXXX, pe motiv că este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 26 iulie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun